

10.2.1

Teksten: befolkningen per år er $0.02 y(t)$
Tilskudd per år på grunn av innvandring: 40000

$$\text{Derfor } y'(t) = 0.02 y(t) + 40000$$

$$\Rightarrow \underbrace{y'(t)}_{f(t)} - \underbrace{0.02 y(t)}_{g(t)} = 40000 \quad \Rightarrow F(t) = -0.02t$$

Setning 10.1.3:

$$y(t) = e^{-F(t)} \left(\int e^{F(t)} g(t) dt + C \right) = e^{0.02t} \left(\int e^{-0.02t} 40000 dt + C \right)$$
$$= e^{0.02t} \left(\frac{40000}{-0.02} e^{-0.02t} + C \right) = \underline{-2000000 + C e^{0.02t}}$$

Initialbetingelse: $y(0) = 2000000$

$$\text{Setter inn } t=0: \quad 2000000 = -2000000 + C$$
$$C = 4000000$$

$$\Rightarrow \underline{y(t) = -2000000 + 4000000 e^{0.02t}}$$

10.2.10

$y(t)$ = antall liter klor i badekaret. (1000000 liter totalt)

50000 liter er $\frac{1}{20}$ av 1000 000, slik at mister

$\frac{1}{20} y(t)$ hvert døgn.

hvert døgn gir tilførsel av klor på: $\frac{0,001 \times 50000}{100} = 0,5$

Derfor: $y'(t) = -\frac{1}{20} y(t) + 0,5$

$$\Rightarrow y'(t) + \underbrace{\frac{1}{20} y(t)}_{f(t)} = \underbrace{0,5}_{g(t)}$$

$$F(t) = \frac{1}{20} t = 0,05t$$

$$y(t) = e^{-0,05t} \left(\int e^{0,05t} 0,5 dt + C \right) = e^{-0,05t} \left(\frac{0,5}{0,05} e^{0,05t} + C \right)$$
$$= \underline{10 + Ce^{-0,05t}}$$

initialbetingelse: $y(0) = \frac{0,004 \times 1000000}{100} = \underline{40}$

$$\Rightarrow 40 = 10 + C \Rightarrow C = 30 \Rightarrow \underline{y(t) = 10 + 30e^{-0,05t}}$$

klorprosent er nede i 0,003% når $\frac{y(t)}{1000000} = \frac{0,003}{100} = 3 \times 10^{-5}$

$$y(t) \times 10^{-6} = 3 \times 10^{-5} \Rightarrow \underline{y(t) = 30}$$

Vi må altså løse: $10 + 30e^{-0,05t} = 30$

$$e^{-0,05t} = \frac{2}{3} \Rightarrow -0,05t = \ln \frac{2}{3} = \ln 2 - \ln 3$$

$$t = \frac{\ln 2 - \ln 3}{-0,05} = 20(\ln 3 - \ln 2) \approx 8,1093$$

Med andre ord: Etter litt mer enn 8 dager er klorprosenten 0,003%

$$10.4.18 \quad [f(x)]^2 = \frac{1}{x} \int_1^x f(t) dt \quad (x > 0)$$

$$\begin{aligned} \text{derivere: } 2f(x)f'(x) &= -\frac{1}{x^2} \int_1^x f(t) dt + \frac{1}{x} f(x) \\ &= -\frac{1}{x} \left(\frac{1}{x} \int_1^x f(t) dt \right) + \frac{1}{x} f(x) \\ &= -\frac{1}{x} [f(x)]^2 + \frac{1}{x} f(x) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{setter inn } y=f(x): \quad 2yy' &= -\frac{1}{x} y^2 + \frac{1}{x} y \\ yy' &= -\frac{1}{2x} y^2 + \frac{1}{2x} y = \frac{y-y^2}{2x} \end{aligned}$$

b) Vi kan nå skrive:

$$\text{(separabel)} \quad \frac{yy'}{y-y^2} = \frac{1}{2x} \Rightarrow \frac{y'}{1-y} = \frac{1}{2x}$$

$$\text{integrerer: } -\ln|1-y| = \frac{1}{2} \ln|x| + C = \frac{1}{2} \ln x + C$$

$$\ln|1-y|^{-1} = \frac{1}{2} \ln x + C \Rightarrow |1-y|^{-1} = e^{\frac{1}{2} \ln x + C}$$

$$\frac{1}{1-y} = D e^{\frac{1}{2} \ln x} \quad (D = \pm e^C) \quad (e^{\frac{1}{2} \ln x} = e^{\ln x^{\frac{1}{2}}} = x^{\frac{1}{2}})$$

$$1-y = \frac{1}{D e^{\frac{1}{2} \ln x}} = \frac{1}{D \sqrt{x}} = E x^{-\frac{1}{2}} \quad (E = \frac{1}{D})$$

$$y = 1 - E x^{-\frac{1}{2}} = \underline{\underline{1 - \frac{E}{\sqrt{x}}}}$$